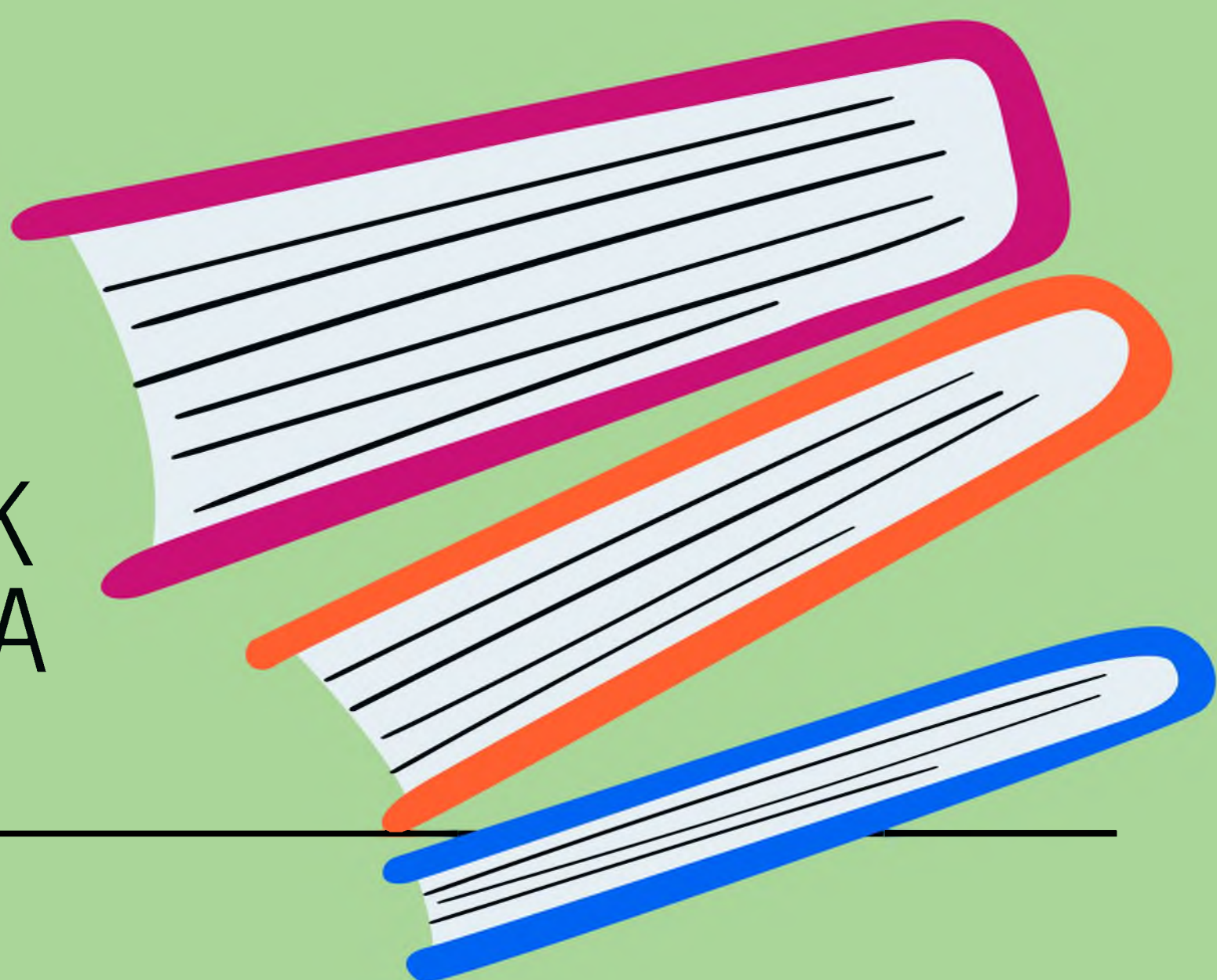

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

в освітньо-корекційній роботі

з дітьми з порушеннями мовлення

Марія КОМІСАРИК
Катерина КУЗНЄЦОВА
Роксоляна КУШНІРИК

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Марія КОМІСАРИК
Катерина КУЗНЄЦОВА
Роксоляна КУШНІРИК

Інноваційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення

методичні рекомендації
для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта
освітньо-професійна програма «Логопедія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Чернівці, 2024

УДК 378
ББК 74.584
К 63

**Друкується за ухвалою Вченої ради
факультету педагогіки, психології та соціальної роботи
(протокол № 11 від 25 червня 2024 року)**

Автор:

Комісарик М.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

Кузнєцова К. С. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

Кушнірик Р.В. – асистент кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

Рецензенти:

Чернецька Людмила Іванівна – директор комунальної установи «Чернівецький міський інклюзивно-ресурсний центр №2» Чернівецької міської ради;

Гордійчук Оксана Михайлівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, експертка міжнародної програми розвитку інклюзивних спільнот

Тимчук Людмила Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Комісарик М.І., Кузнєцова К. С., Кушнірик Р.В.

К 63 Інноваційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення : методичні рекомендації. Чернівці, 2024. 56 с.

У посібнику представлено тематику та зміст лекційних та семінарських занять із курсу «Інноваційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення» для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Логопедія».

Зміст видання розрахований для викладачів і студентів закладів вищої освіти.

УДК 378
ББК 74.584

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ Й НОРМАТИВНІ ОСНОВИ ІННОВАТИКИ ОСВІТНЬО-КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ	5
Тема 1. Інноваційність - ознака сучасної педагогічної науки	5
Тема 2. Педагогічні логотехнології	7
Тема 3. Особливості організації і провадження логотехнологій при порушеннях мовленнєвої діяльності.....	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬО-КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ	10
Тема 1. Інформаційно-комунікаційні технології в освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення	10
Тема 2. Інноваційні психокорекційні технології в логопедичній роботі з дітьми з порушеннями мовлення.....	11
Тема 3. Нетрадиційні педагогічні технології для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення.....	13
Тема 4. Здоров'язберігаючі технології в освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення.....	15
Тема 5. Авторські методики роботи з дітьми з порушенням мовлення.....	18
Тема 6. Апаратні та фізіотерапевтичні технології в освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення.....	20
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	22
ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ	24
ДОДАТКИ	25

ВСТУП

В умовах постійного оновлення та впровадження нових методів та технологій навчання, зростають вимоги до професійної підготовки майбутніх вчителів-логопедів, оскільки їхня мета полягає в тому, щоб виконувати професійні обов'язки та розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями. Адже діти з порушеннями мовлення потребують особливої уваги та підтримки, а використання інноваційних технологій може значно покращити результати освітньо-корекційної роботи з ними.

Актуальність вибіркової навчальної дисципліни зумовлена, також, низкою об'єктивних причин у сучасній педагогічній теорії й практиці. А саме: зростання кількості дітей з порушеннями мовлення, необхідність індивідуального підходу, покращення мотивації та зацікавленості дітей, підвищення ефективності освітньо-корекційної роботи, розширення можливостей для спілкування та співпраці.

Відтак, вважаємо організувати освітній процес, який орієнтований на формування у студентів систему знань та умінь про сучасні нетрадиційні та авторські методики і технології логопедичного впливу на мовленнєву діяльність дітей різних нозологій та застосування практичних навичок у освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення. Для досягнення означеної мети нами розроблено курс «Інноваційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення».

Посібник структуровано так, щоб забезпечити чітку логічну послідовність вивчення дисципліни. А саме: інформація про дисципліну, програма, яка представлена за таким алгоритмом : програмовий зміст, література до теми, зміст аудиторної роботи (тема лекції з орієнтовним переліком запитань; тема, мета, перелік питань теоретичного та практичного складника семінарських (практичних) занять; завдання для самостійної роботи); література до дисципліни та додатків.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ТЕОРЕТИЧНІ Й НОРМАТИВНІ ОСНОВИ ІННОВАТИКИ
ОСВІТНЬО-КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ
Тема 1. Інноваційність - ознака сучасної педагогічної науки (6 год.)

Програмовий зміст

Сутнісна характеристика ключових понять теми (освітньо-корекційна робота, новизна, нововведення, інновація, інноваційна освітня діяльність, інноваційний процес, логопедична технологія, інноваційна технологія, технологія освітньо-корекційної роботи). Правове забезпечення інноваційного розвитку освітньо-корекційної роботи в Україні.

Допоміжна література до теми:

1. Гоцко Г.І. Особливості організації освітнього процесу в умовах реалізації основних засад інклюзивного навчання. Інклюзивне навчання в Новій українській школі: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Інклюзивне навчання в Новій українській школі» (26 -27 березня 2018 р., м. Терехівка): у 2 ч. / Інститут спеціальної педагогіки НАПН України; упорядн.: Лапін А.В., Сурмай Л.О., Щуцька О.І. Київ: Інтерсервіс, 2018. С. 28-30.

2. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48105>

3. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ.вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова І.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. Київ : НТУ, 2017. 172 с. URL:<https://ukreligieznavstvo.wordpress.com/2019/01/18/itn/>

4. Нагорна О.Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами: навчально-методичний посібник. Рівне, 2016. 141 с.

5. Носальська Л. Є. Інноваційні технології в логопедичній роботі URL: <https://ru.scribd.com/document/642813958/Інноваційні-технології-в-логопедичній-роботі-docx>

6. Ревуцька О. В. Інноваційні технології в спеціальній освіті. Бердянськ, 2018. 216 с.

7. Ткачова , Н., Булаш , І., & Турчина , І. С. . Інноваційні техніки роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. *Молодий вчений*, 2018, 11 (63), 276-282. URL:<https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3470>

Аудиторна робота

Лекція (2 год.)

Тема. Інноваційність - ознака сучасної педагогічної науки

План:

1. Основні поняття інноватики.
2. Правове забезпечення інноваційного розвитку освітньо-корекційної роботи в Україні.

Самостійна робота (4 год.)

1. Опорний конспект лекції (див.Додаток Б)
2. Словник термінів (див.Додаток В)
3. Анотацію до статті на тему, яка дотична до теми заняття (див.Додаток Г)
4. Опрацювання теоретичних питань лекційного та семінарського заняття (див.Додаток Д)

Для саморозвитку (див.Додаток Ж)

II Міжнародна
науково-практична конференція
«Актуальні проблеми логопедії та
логопсихології»

Проведення
корекційно-розвиткових занять
для дітей із ООП під час
дистанційного навчання

Круглий стіл "Актуальні
проблеми логопедії та
логопсихології"

Рівні підтримки осіб з ООП –
зміни, новації, нововведення

Інклюзія та війна: розвиваємо
резильєнтність ІРЦ

Організація
корекційно-розвиткової роботи
з дітьми з тяжкими
порушеннями мовлення

Тема 2. Педагогічні логотехнології (6 год.)

Програмовий зміст

Змістовна, процесуальна, мотиваційна і організаційна сторони інновацій логокорекції порушень мовленнєвої діяльності, в тому числі комплексних (складних) порушень мовлення. Основні функції педагогічних логотехнологій. Принципи логотехнологій. Основні методологічні вимоги та критерії технологічності. Фактори, що впливають на обґрунтування вибору логотехнологій.

Допоміжна література до теми:

1. Компетентнісно зорієнтована професійна підготовка майбутніх фахівців спеціальної та інклюзивної освіти : монографія / Н. В. Савінова, І. В. Серєда, В.А. Кисличенко та ін. Миколаїв. – Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2022. 188 с.
2. Savinova N., Sereda I., Beregova M. Innovation and content characteristics of the training of future specialists of special education. International scientific professional periodical journal «European Humanities Studies: State and Society». Issue 4(1), 2018
3. Серєда І.В. Підготовка магістрів корекційної освіти в контексті технологічного підходу / Психолого-педагогічні та технологічні основи диференційованої логодіагностики та логокорекції: монографія : Ліон, 2017. С.141- 159.
4. Серєда І. В. Використання технологій корекційно-виховної роботи у практичній діяльності спеціальних педагогів. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 27, том 4, 2020. С.212-217. URL: http://www.apfn-journal.in.ua/archive/27_2020/part_4/36.pdf
5. Sayfiddinova I. O., Qarshiboy N. Innovative technologies in eliminating deficiencies in children's speech. Web of Scientist: International Scientific Research Journal. 2022. Т. 3. №. 1. С. 667-672.

Аудиторна робота

Лекція (2 год.)

Тема. Інноваційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення

План:

1. Логотехнологія та її зміст.
2. Сторони інновацій логокорекції порушень мовлення.
3. Класифікація педагогічних логотехнологій.
4. Принципи логотехнологій
5. Основні методологічні вимоги та критерії логотехнологій

Самостійна робота (4 год.)

1. Опорний конспект лекції (див.Додаток Б)
2. Словник термінів (див.Додаток В)
3. Анотацію до статті на тему, яка дотична до теми заняття (див.Додаток Г)
4. Опрацювання теоретичних питань лекційного та семінарського заняття (див.Додаток Д)

Для саморозвитку (див.Додаток Ж)

**Цифрова трансформація освіти:
роль штучного інтелекту в
модернізації навчального процесу.
Логопедія**

Як логопеду бути ефективним

**Вебінар-практикум для
вчителів-логопедів,
вчителів-дефектологів
спеціальних шкіл області**

Тема 3. Особливості організації і провадження логотехнологій при порушеннях мовленнєвої діяльності (5 год.)

Програмовий зміст

Структура інноваційної діяльності вчителя-логопеда. Етапи впровадження інновацій у логопедичну практику.

Сутність і компоненти готовності до інноваційної діяльності, чинники й умови її формування. Рівні готовності до інноваційної діяльності (початковий, репродуктивний, репродуктивно-конструкторський, конструкторський, новаторський). Критерії готовності: творча чутливість до педагогічної інновації; творча активність; методологічна та теоретична готовність; педагогічне інноваційне мислення; культура спілкування. Структура готовності до інноваційної педагогічної діяльності – сукупність мотиваційного, когнітивного, креативного, рефлексивного компонентів. Професійні й особистісні якості педагога, який підготовлений до інноваційної професійної діяльності.

Теоретичні основи проектування: принципи, елементи й етапи проектування інноваційної діяльності. Етапи створення інноваційного проекту та їх зміст.

Параметри (критерії) оцінювання освітніх проектів: загальні, спеціальні та конкретні.

Допоміжна література до теми:

1. Черніченко Л. А. Досвід інноваційної діяльності логопедів дошкільних навчальних закладів в умовах інклюзивної освіти <https://cusu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/156/48.pdf>
2. Черніченко Л. Структура, критерії та рівні готовності майбутніх логопедів до інноваційної діяльності в умовах інклюзивного навчання <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/8622/1/Chernichenko.pdf>
3. Черніченко Л. Особливості інноваційної діяльності логопедів в умовах інклюзивної дошкільної освіти <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/10171/1/cnf.pdf>

Аудиторна робота

Лекція (2 год.)

Тема. Інноваційна діяльність вчителя-логопеда

План:

1. Сутність інноваційної діяльності вчителя-логопеда.
2. Професійна готовності вчителя-логопеда до інноваційної діяльності.
3. Особливості проектування авторської інноваційної діяльності.

Самостійна робота (3 год.)

1. Опорний конспект лекції (див.Додаток Б)
2. Словник термінів (див.Додаток В)
3. Анотацію до статті на тему, яка дотична до теми заняття (див.Додаток Г)
4. Опрацювання теоретичних питань лекційного та семінарського заняття (див.Додаток Д)

Для саморозвитку (див.Додаток Ж)

Готовність вчителя до роботи в інклюзивному класі

Формування психолого-педагогічної готовності педагогів до роботи з дітьми з ООП та їх батьками

Професійні компетентності педагога в роботі з дітьми з ООП

Професійний стандарт та skills сучасного педагога: вимога чи можливість професійного становлення?

Професійна компетентність як базова характеристика діяльності педагога

Підготовка педагогів до професійної діяльності в умовах змішаного навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬО-КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

Тема 1. Інформаційно-комунікаційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення (14 год.)

Програмовий зміст

Теоретичні засади інформатизації процесів інклюзивного навчання (сутність, види, переваги та недоліки, принципи використання) Сучасні програмові розробки, що використовуються на різних етапах логопедичного впливу: Комп'ютерна програма «Домашній Логопед-intellect», Інтернет-додаток «Балакунчик», Програмно-апаратний комплекс «Speech Viewer – 3», логопедичні тренажери. комп'ютерний україномовний, навчально-програмний комплекс «Адаптація-лого». комп'ютерно-технічна система «Палатометер». Інтернет ресурси для організації освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення.

Допоміжна література до теми:

1. Кузнєцова О.В. Використання інноваційних методів корекції при виправленні мовленнєвих вад у дітей дошкільного віку під час дистанційної логопедичної роботи URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/conferences/article/download/7020/6994/>
2. Ласточкіна О.В. Сучасні програмові розробки, що використовуються на різних етапах логопедичного впливу URL: <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2019/2/18.pdf>
3. Мельник О. В. Використання інформаційних комп'ютерних технологій у корекційній роботі вчителя - логопеда URL: <http://logoredu.ks.ua/news/75>
4. Методика застосування комп'ютерних технологій при навчанні дітей із вадами мовлення: опорні конспекти лекцій у схемах і таблицях з дисципліни «Методика застосування комп'ютерних технологій при навчанні дітей із вадами мовлення» для здобувачів спеціальності 016 Спеціальна освіта, першого бакалаврського рівня вищої освіти, Ч.П. / укладач О.І. Чекан. Мукачево: МДУ, 2022. 48 с.
5. Типовий перелік спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0783-19\)#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0783-19)#Text)
6. Трикоз С., Овчарук О. (Ред.). Використання комп'ютерних технологій у навчанні дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ.семінару. Київ : Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2019. 99–100.

Аудиторна робота (див.Додаток М)

Лекція (2 год.)

Тема. Комп'ютерні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення

План:

1. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті
2. Програмне забезпечення для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення
3. Інтернет в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення

Семінарське заняття (2 год.)

Тема. Особливості застосування комп'ютерних технологій при навчанні дітей із вадами мовлення.

Мета: закріпити та поглибити знання студентів про можливості та особливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення; забезпечити аналітичну діяльність, спрямовану на розкриття специфічних, відмінних рис комп'ютерних технологій при навчанні дітей із вадами мовлення; учити оцінювати переваги та недоліки комп'ютерних технологій; привчити лаконічно та грамотно висловлюватися за змістом питань, які розглядаються.

Розгляд теоретично питання: «Інформаційно-комунікаційну технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення».

Теоретична частина заняття (розгляд, обговорення та оцінка інформаційно-комунікаційних технологій)

Практична частина заняття (демонстраційний майданчик)

Самостійна робота (10 год.):

1. Опорний конспект лекції (див.Додаток Б).
2. Укладіть картотеку інтернет ресурсів та програмного забезпечення для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення (див.Додаток З).
3. Підготуйте презентацію про інформаційно-комунікаційну технології в освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення (програма, сайте чи застосунок за вибором студента)(див.Додаток К).
4. Підготуйте план-конспект вправи для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення використовуючи елементи інформаційно-комунікаційних технологій (див.Додаток Л).
5. Опорний конспект семінару (див.Додаток Б).

Для саморозвитку (див.Додаток Ж)

**Логопедійка- студія
комп'ютерних ігор для дітей з
порушенням мовлення**

**Бібліотека методичних
матеріалів / Логопед**

**Організація роботи логопеда в
онлайн-режимі**

Тема 2. Інноваційні психокорекційні технології в логопедичній роботі з дітьми з порушеннями мовлення (14 год.)

Програмовий зміст

Психокорекційні технології: поняття, види, переваги. Теорія та практика пісочної терапії. Практика казкотерапії та лялькотерапії. Арт-терапевтичні техніки та їх застосування в освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення. Психосоматична гімнастика та особливості її проведення.

Література до теми:

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Дрозд Л. В. Види сучасних інноваційних технологій в логопедичній роботі <https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/article/download/1046/1067>
3. Естетотерапія: навчальний посібник. Київ.: Центр учбової літератури, 2007. 256 с.
4. Куцин Е. Корекція мовленнєвих порушень дошкільників засобами ізотерапії як однієї з форм арт-терапії. Наука і освіта : наук.-практ. журнал. 2022. № 3. С. 19-24. <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/16881>
5. Ленів З. Корекція порушень усного мовлення у дітей старшого дошкільного віку засобами арттерапії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.03 / З. Ленів; НПУ ім. М. П. Драгоманова. К., 2010. 21 с.
6. Мовленнєвий розвиток дітей молодшого шкільного віку засобами казкотерапії URL: http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/13407/1/Огнева_Кваліф.робота.pdf
7. Назаренко Н.Ю. Застосування методів арт-терапії в логопедичній роботі з дітьми дошкільного віку. URL: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/vydannya/visnyk_umo/vypuski/1_2021/Назаренко_Н.Ю..pdf
8. Островська К., Сайко Х. Система логопедичної роботи з розвитку та стабілізації емоційних станів у дітей із порушеннями мовлення <https://apsijournal.com/index.php/psyjournal/article/view/1550/886>
9. Рібцун Ю.В. Робота практичного психолога в молодшій логопедичній групі для дітей із ЗНМ https://logoped.in.ua/wp-content/uploads/2019/03/Psy_robota.pdf
10. Середа І. В., Збишко Є. А. Використання технології арт-терапії в корекційно-виховній роботі. Інноваційна педагогіка: Науковий журнал, випуск 10, том 1. Одеса, 2019. С.63-66

Аудиторна робота (див.Додаток М)

Лекція (2 год.)

Тема. Психокорекційні технології в логопедичній роботі з дітьми з порушеннями мовлення

План:

1. Психокорекційні технології: поняття, види, переваги..
2. Теорія та практика пісочної терапії.
3. Практика казкотерапії та лялькотерапії.
4. Арт-терапевтичні техніки та їх застосування в освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення.
5. Психосоматична гімнастика та особливості її проведення.

Семінарське заняття (2 год.)

Тема. Особливості використання психокорекційних технологій в освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення

Мета: закріпити знання студентів про психокорекційні технології в логопедичній роботі з дітьми з порушеннями мовлення; забезпечити аналітичну діяльність, спрямовану на розкриття сутностей психокорекційних технологій; формувати аналітичне мислення, уміння аргументувати свою відповідь, сприяти активізації пізнавальної діяльності на занятті.

Розгляд теоретично питання: «Особливості використання психокорекційних технологій в освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення».

Теоретична частина заняття (розгляд, обговорення та оцінка психокорекційних технологій)

Практична частина заняття (демонстраційний майданчик)

Самостійна робота (10 год):

1. Опорний конспект лекції (див.Додаток Б)
2. Укладіть картотеку психокорекційних технологій для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення (див.Додаток З).
3. Підготуйте презентацію про психокорекційну технологію, яку можна використовувати в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення (*технологія за вибором студента*) (див.Додаток К.).

4. Підготуйте план-конспект вправи для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення використовуючи елементи психокорекційних технологій з відповідним унаочненням (див.Додаток Л).

5. Опорний конспект семінару (див.Додаток Б).

Для саморозвитку (див.Додаток Ж)

**Особливості застосування
арт-терапії у роботі з групою**

**Створення
корекційно-терапевтичної казки**

PRO логопсихологію

Тема 3. Нетрадиційні педагогічні технології для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення (14 год.)

Програмовий зміст

Нейроігри: поняття, сутність та особливості конструювання. Су-Джок терапія в логопедичній роботі. Леготерапія під час освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення. Мнемотехніка як засіб розвитку мовлення у дітей.

Література до теми:

1. Бабич Н. М. Сучасні логопедичні технології URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/30712>
2. Винокурова Є.М. Використання нетрадиційних методів терапії у роботі вчителя-логопеда з дітьми із тяжкими порушеннями мовлення (тпм) в умовах закладу дошкільної освіти URL: <https://enpuii.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/37020/Innovacini-pidhod.pdf#page=17>
3. Войтко В. Застосування основ мнемотехніки для корекції розвитку дітей з особливими освітніми потребами в педагогічній практиці вчителя-дефектолога Тетяни Леонової. Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників в умовах неперервної освіти : науково-методичний вісник, 58, 2022. 443–457.
4. Нетрадиційні логопедичні технології у корекційній роботі з дітьми URL: https://mkint.ucoz.ua/Sppd/netradicijni_logopedichni_tekhnologiji_u_korekcijn.doc

Аудиторна робота (див. Додаток М)

Лекція (2 год.)

Тема. Нетрадиційні педагогічні технології для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення.

План:

1. Нетрадиційні методи подолання мовних порушень
2. Місце і значення нейроігор в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення
3. Техніки Су-джок терапії, біоенергопластики, Pop it терапії та LEGO в логопедичній практиці.
4. Технологія освітньої мнемотехніки у роботі з дітей із ЗНМ.

Семінарське заняття (2 год.)

Тема. Нетрадиційні педагогічні технології в логопедичній практиці.

Мета: закріпити та поглибити знання студентів про нетрадиційні педагогічні технології в логопедичній практиці; забезпечити аналітичну діяльність, спрямовану на розкриття специфічних, відмінних рис інновацій в логопедичній практиці; учити оцінювати переваги та недоліки новацій; привчити лаконічно та грамотно висловлюватися за змістом питань, які розглядаються.

Розгляд теоретично питання: «Особливості використання нетрадиційних педагогічних технологій в логопедичній практиці».

Теоретична частина заняття (розгляд, обговорення та оцінка нетрадиційних педагогічних технологій в логопедичній практиці)

Практична частина заняття (демонстраційний майданчик)

Самостійна робота (10 год):

1. Опорний конспект лекції (див. Додаток Б).
2. Укладіть картотеку нетрадиційних педагогічних технологій для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення (див. Додаток З).
3. Підготуйте презентацію про нетрадиційну педагогічну технологію, яку можна використовувати в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення (*технологія за вибором студента*)
4. Підготуйте план-конспект вправи для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення використовуючи елементи нетрадиційною (-их) педагогічних технологій з відповідним унаочненням (див. Додаток Л).
5. Опорний конспект семінару (див. Додаток Б).

Для саморозвитку (див.Додаток Ж)

Гра з LEGO – безмежний простір для розвитку дитини

Практичний кейс: нейроігри для мовленнєвого розвитку дітей

Використання ниток в логопедичній роботі. Практичні вправи для розвитку мовлення дітей.

Тема 4. Здоров'язберігаючі технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення (14 год.)

Програмовий зміст

Здоров'язберігаючі технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення. Види здоров'язберігаючих технологій (Технології збереження і стимулювання здоров'я; Технології навчання здоровому способу життя; Корекційні здоров'язберігаючі технології).

Артгімнастика з елементами біоенергопластики у роботі логопеда.

Особливості проведення дихальних вправ.

Технології розвитку голосового апарату (сила, висота, тембр голосу). Технології формування просодичних компонентів мовлення (Дикція, Темп, Ритм, Інтонація, Паузація, Наголос) (Логоритмічні хвилинки: вправи Є.Железної).

Технології для розвитку дрібної моторики в логопедичній практиці.

Масаж та самомасаж в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення

Література до теми:

1. Байкіна Н. Г. Методика адаптивного фізичного виховання заїкуватих дошкільників. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2015. Вип. 3(1). С. 48-52.

2. Лопатинська Н. Нейростимуляційні технології у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення URL: <https://media.neliti.com/media/publications/320999-нейростимуляційні-технології-у-логопедич-7abdae01.pdf>

3. Сланська Д.В., Кондель В.М Використання здоров'язберігаючих технологій у процесі корекції мовлення дошкільнят URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/13575/1/52.pdf>

4. Сланська Д.В. Роль здоров'язберігаючих технологій в оптимізації процесу корекції мовлення дошкільнят. Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України : матеріали IV Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції, 20 квітня 2018 р. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. С. 48–49.

5. Дука Т. М. Нетрадиційні здоров'язберігаючі технології в роботі з дітьми дошкільного віку URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/1170/1/Netradytiini_zdorov%0E2%80%99iazberihaiuchi_ekhnolohii_v_roboti_z_ditmy_doshkilnoho_viku.pdf

6. Галущенко В. І. Застосування інноваційних логопедичних технологій у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення URL: <https://aqce.com.ua/download/publications/45/42.pdf/>

7. Куренкова А. Використання синквейн-технології в роботі логопеда. Modernization of today's science: experience and trends: collection of Papers of participants of the III International Multidisciplinary Scientific and Theoretical Conference (February 24, 2023), 2023. 217–218.

8. Куренкова А. Скрайбінг-технології в корекційно-розвивальній діяльності з дітьми дошкільного віку з ТПМ. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. 51–54.

Аудиторна робота (див.Додаток М)

Лекція (2 год.)

Тема. Здоров'язберігаючі технології в роботі вчителя-логопеда з дітьми з порушеннями мовлення

План:

1. Здоров'язберігаючі технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення

2. Артгімнастика з елементами біоенергопластики у роботі логопеда.

3. Дихальні вправи в логопедичній практиці.

4. Технології розвитку голосового апарату (сила, висота, тембр голосу).

5. Технології формування просодичних компонентів мовлення (Дикція, Темп, Ритм, Інтонація, Паузація, Наголос)

6. Логоритмічні хвилинки: вправи Є.Железної).

7. Технології для розвитку дрібної моторики в логопедичній практиці.

8. Масаж та самомасаж в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення.

Семінарське заняття (2 год.)

Тема. Особливості використання здоров'язберігаючих технологій в роботі вчителя-логопеда з дітьми з порушеннями мовлення.

Мета: систематизувати та конкретизувати знання студентів про основні поняття й особливості здоров'язберігаючих технологій в роботі вчителя-логопеда; з'ясувати особливості впровадження здоров'язберігаючих технологій в логопедичну практику; стимулювати пізнавальну активність; учити змістовно аргументувати свою відповідь.

Розгляд теоретично питання: «Особливості використання здоров'язберігаючих технологій в роботі вчителя-логопеда з дітьми з порушеннями мовлення».

Теоретична частина заняття (розгляд, обговорення та оцінка нетрадиційних педагогічних технологій в логопедичній практиці)

Практична частина заняття (демонстраційний майданчик)

Самостійна робота (10 год):

1. Опорний конспект лекції (див.Додаток Б).
2. Укладіть картотеку здоров'язберігаючих технологій для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення (див.Додаток З).
3. Підготуйте презентацію про здоров'язберігаючу технологію, яку можна використовувати в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення (*технологія за вибором студента*) (див.Додаток К.).
4. Підготуйте план-конспект вправи для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення використовуючи елементи здоров'язберігаючої технології з відповідним унаочненням (див.Додаток Л).
5. Опорний конспект семінару (див.Додаток Б).

Для саморозвитку (див.Додаток Ж)

Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі як спосіб життя

Здоров'язбережувальні технології в освіті дітей з порушеннями інтелектуального розвитку

Модерні практики розвитку мовлення дошкільнят

Тема 5. Авторські методики роботи з дітьми з порушенням мовлення (6 год.)

Програмовий зміст

Школа ігрової логопедії. Формування мовлення через гру: від нуля до фрази. Методика Новікової-Іванцової для немовленневих дітей.

Авторська методика попередження і подолання порушень писемного мовлення Р. Д. Дейвіса.

Технологія фонетичної ритміки Т. Власової та А. Пфафенродт

Література до теми:

1. Використання паличок Кюїзенера для сенсорно-пізнавального розвитку дошкільників з порушеннями мовлення URL:

<http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/5044/1/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%20%D0%A2%D0%9B%D0%92.pdf>

2. Казачінер О., & Дембовська М. Використання методики тан-содерберг для розвитку мовлення учнів із інтелектуальними порушеннями. *Молодий вчений*, 2019, 5 (69), 421-425.

3. Мілевська О.П. Теоретико-методичний аналіз логотехнологій з формування ритмічних умінь у дошкільників. The XXIV International Scientific and Practical Conference «Multidisciplinary academic notes. Science research and practice», June, 21-24, 2022, Madrid, Spain. P. 387-393 URL: https://www.researchgate.net/profile/Viktoriiia-Hupalovska/publication/364666676_SEKCUALNE_ZDOROV'A_TA_SEKSUALNA_KULTURA_UKRAINSKIH_ZINOK_Ukrainian_Woman's_Sexual_health_and_Sexual_Culture/links/63568b0912cbac6a3eef9c75/SEKCUALNE-ZDOROVA-TA-SEKSUALNA-KULTURA-UKRAINSKIH-ZINOK-Ukrainian-Womans-Sexual-health-and-Sexual-Culture.pdf#page=388

Аудиторна робота (див. Додаток М)

Лекція (2 год.)

Тема. Авторські методики роботи з дітьми з порушенням мовлення

План:

1. Методика викликання звуків у невербальних дітей шляхом емоційного залучення (Т. Грузінова).

2. Школа ігрової логопедії.

3. Авторська методика попередження і подолання порушень писемного мовлення Р. Д. Дейвіса.

4. Технологія фонетичної ритміки Т. Власової та А. Пфафенродт

Семінарське заняття (1 год.)

Тема. Марафон авторських методик роботи з дітьми з порушенням мовлення.

Мета: систематизувати та конкретизувати знання студентів про авторські методики роботи з дітьми з порушенням мовлення; з'ясувати особливості впровадження авторських методик в логопедичну практику; стимулювати пізнавальну активність; учити змістовно аргументувати свою відповідь.

Розгляд теоретично питання: «Авторські методики роботи з дітьми з порушенням мовлення».

Теоретична частина заняття (розгляд, обговорення та оцінка нетрадиційних педагогічних технологій в логопедичній практиці)

Самостійна робота (10 год):

1. Опорний конспект лекції (див. Додаток Б).

2. Підготуйте презентацію про авторську методику, яку можна використовувати в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення (*методика за вибором студента*) (див. Додаток К).

3. Підготуйте план-конспект вправи для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення використовуючи елементи здоров'язберігаючої технології з відповідним унаочненням (див. Додаток Л).

4. Опорний конспект семінару (див. Додаток Б).

Для саморозвитку (див.Додаток Ж)

Логопеди-новатори (авторські розробки та матеріали)

Лекція «Дар дислексії» про дивовижні методи Девіса

Мнемотехніка як засіб розвитку мовлення у дітей із ЗНМ (загальним недорозвитком мовлення)

Тема 6. Апаратні та фізіотерапевтичні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення (14 год.)

Програмовий зміст

Метод Томатіс-терапії: основний концепт, область застосування, технічні характеристики та параметри.

Біоакустична корекція (БАК): чим відрізняється від системи Томатіс, область застосування, переваги, процедура біоакустичної корекції головного мозку,

Логотерапевтичний комплекс біологічного зворотнього зв'язку (БОС): сутність, область застосування.

Транскраніальна мікрополяризація (ТКМП): сутність, переваги, показання до застосування, особливості підготовка та проведення процедури.

Остеопатія як різновид мануальної терапії. Система «Mind Wave». Система «EmWave2». Фотохромотерапія.

Ключові слова теми: біоакустична корекція, фототерапія, хромотерапія, мікрополяризація, остеопатія, апаратні методи, фізіотерапія.

Література до теми:

1. Бабич Н. М. Використання техніки орофасціальної міофункціональної терапії в логопедичній практиці. Сучасні проблеми логопедії та реабілітації : матеріали VI Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції, (14 квітня 2017 р., м. Суми) / М-во освіти і науки України, Сумський державний педагогічний ун-т ім. А. С. Макаренка, Навчально-науковий ін-т фізичної культури, Кафедра логопедії ; Управління освіти і науки Сумської міської ради ; [редкол.: А. А. Сбруєва, Г. Ю. Ніколаї, В. С. Бургій та ін.]. Суми : ФОП Цьома С. П., 2017. С. 39–42.

2. Нигматуллина И. . Вивчення особливостей сформованості дихання у дітей дошкільного віку з використанням технології біологічного зворотнього зв'язку. URL: <https://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/158344/157707>

3. Туренко Н. М. Кінезіотейпування у логопедичній практиці. Педагогіка здоров'я : зб. наук. пр. IX Всеукр. наук.-практ. конф., Чернігів, 27–28 верес. 2019 р. / ДНУ "Ін-т модернізації змісту освіти" [та ін.]. Чернігів, 2019. С. 319–321.

Аудиторна робота (див. Додаток М)

Лекція (2 год.)

Тема. Апаратні та фізіотерапевтичні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення

План:

1. Метод Томатіс-терапії.
2. Біоакустична корекція (БАК).
3. Логотерапевтичний комплекс біологічного зворотнього зв'язку (БОС).
4. Транскраніальна мікрополяризація (ТКМП).
5. Остеопатія як різновид мануальної терапії.
6. Система «Mind Wave».
7. Система «EmWave2».
8. Фотохромотерапія.

Самостійна робота (4 год):

1. Опорний конспект лекції (див. Додаток Б).
2. Укладіть картотеку апаратних та фізіотерапевтичних технологій в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення (див. Додаток З).
3. Анотацію до статті на тему, яка дотична до теми заняття (див. Додаток Г).

Для саморозвитку (див.Додаток Ж)

Практичні навчання в клінічній логопедії та терапії мови та мовлення від американських спеціалістів

Відкрита лекція "Використання інноваційних технологій в роботі з немовленнєвими дітьми"

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Передбачас проведення заліку, що здійснюється у формі узагальнюючої конференції. Студентам пропонується підготувати доповідь на тему, яка узагальнює матеріали навчальної дисципліни.

Зміст та сутність завдань до підсумкового контролю з курсу «Інноваційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення» розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням:

URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=7502>

Пакет документів, які готує студент:

1. Текст доповіді (3-5 сторінок тексту) (10 балів)

Критерії оцінювання доповіді студентів

Чіткість та логічність структури: Оцінюється, наскільки послідовно та логічно побудований текст доповіді. Чи є у ньому вступ, основна частина та висновки? Чи присутні послідовність та зв'язок між різними розділами? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Рівень інформаційної насиченості: Оцінюється, наскільки добре автор передає необхідну інформацію, включаючи факти, дані та аргументи, для підтримки тез та висновків. **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Оригінальність та творчість: Оцінюється, наскільки оригінальний та творчий підхід до теми доповіді. Чи містить вона нові ідеї, підходи або рішення? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Актуальність та практична цінність: Оцінюється, наскільки актуальна та корисна інформація у доповіді для аудиторії. Чи містить вона практичні поради, рекомендації або висновки, які можна застосувати на практиці? **(Нараховується від 0 до 4 балів)**

2. Презентація до доповіді (10 балів)

Критерії оцінювання доповіді студентів

Професійний вигляд та стиль презентації: Оцінюється, наскільки організована, зрозуміла та естетично виглядає презентація. Чи відповідає вона вимогам офіційного або професійного середовища? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Ясність та послідовність: Оцінюється, наскільки чітко та послідовно презентатор пояснює свої ідеї та передає інформацію. Чи є чіткий вступ, основна частина та висновки? Чи дотримується логічної структури? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Володіння матеріалом та впевненість у виступі: Оцінюється, наскільки добре презентатор володіє матеріалом своєї доповіді та впевнено його викладає. Чи виявляє він глибоке розуміння теми та впевненість у виступі? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Відповідь на запитання та обговорення: Оцінюється, наскільки ефективно презентатор відповідає на запитання аудиторії та взаємодіє з нею під час обговорення після презентації. **(Нараховується від 0 до 4 балів)**

3. Дидактичний матеріал до змісту доповіді (10 балів)

Критерії оцінювання дидактичного матеріалу студентів

Відповідність навчальним цілям та стандартам: Оцінюється, наскільки матеріал відповідає сутності інновації. Чи допомагає він досягти мети інновації? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Ясність та доступність: Оцінюється, наскільки матеріал зрозумілий та доступний для цільової аудиторії. Чи присутній чіткий пояснювальний текст, ілюстрації, приклади тощо? **(Нараховується від 0 до 4 балів)**

Стимулювання інтелектуального розвитку: Оцінюється, наскільки матеріал стимулює інтелектуальний розвиток мовлення дитини, сприяє розвитку критичного мислення, творчого мислення, аналітичних навичок тощо. **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Адаптованість до індивідуальних потреб: Оцінюється, наскільки матеріал адаптований до різних індивідуальних потреб дітей, таких як рівень знань, стиль навчання, інтереси тощо. **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

4. Картотека 2 вправ **(по 5 балів)** за темою виступу **(10 балів)**

Максимальна оцінка за залік – 40 балів.

ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна

1. Аніщенко К.О. Актуальні питання корекційно-розвивальної, психолого-педагогічної та реабілітаційної роботи серед осіб з особливими потребами. Актуальні проблеми спеціальної педагогіки, психології та фізичної терапії. 2023. С.8 – 11.
2. Дрозд Л.В. Види сучасних інноваційних технологій в логопедичній роботі. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». 2023. №25. С. 333 – 339.
3. Інноваційні технології в діяльності інклюзивно-ресурсного центру : метод. посіб. / авт. кол. за ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 228 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1lf3xpMfW1BihxbiUUSD0YA2MLjYURHbw/view?usp=sharing>
4. Інноваційні технології в корекційній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами : навч.-метод. посібник / за заг. ред. Л. Галенко. Харків : «Друкарня Мадрид», 2018. 110 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1vzdaiepSgrCOxiw1vpPzWs88Aj_G5h2q/view?usp=sharing
5. Пахомова Н. Г. Використання інноваційних технологій в корекційній роботі з дітьми із особливими освітніми потребами. Сучасні проблеми логопедії та реабілітації: матеріали VII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції. 2018. С. 152-156.
6. Психолінгвістичні дидактичні технології діагностики і подолання мовленнєвих порушень у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення : навчально-методичний посібник / Е. Данілавічюте, Л. Трофименко, В. Ільяна, Ю. Рібцун, З. Мартинюк, Г. Грибань. Інститут спеціальної педагогіки і психології НАПН України, 2022. 847 с.
7. Савінова Н. В. Логодіагностика та логокорекція мовленнєвої діяльності дошкільників із тяжкими порушеннями мовлення. Миколаїв: Іліон, 2017. 286 с.
8. Савінова Н. В., Борулько Д. М., Берегова М. І. Інформаційні технології та технічні засоби корекційного навчання. навчально-методичний посібник. Миколаїв: видавець Торубара В. В., 2019. 173 с.
9. Савінова Н. В., Середя І. В., Борулько Д. М. Технології корекційно-виховного процесу: навчально-методичний посібник. Миколаїв: Іліон, 2018. 172 с.
10. Технологізація навчально-корекційної та корекційно-виховної діяльності педагогів : монографія / Н. В. Савінова, М. І. Берегова, Д. М. Борулько та ін.; за ред. Н. В. Савінової. Миколаїв: Іліон, 2020. 200 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23) URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01about>
2. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/02infres>
3. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка (м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47). URL: <http://www.library.cv.ua/sample-page-2>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології. URL: http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_vfpdf_tid=All
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
6. ELibUkr Електронна бібліотека України. Ресурси відкритого доступу. URL: <http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursividkritogo-dostupu.html>
7. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/63/64/normativnoppravova-baza/>
8. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Індекс УДК. Визначення індексів УДК, авторського знака для документів. URL: http://www.ukrbook.net/UDC_poslugy.html
9. Кузнецова К.С. *Інноваційні підходи в роботі психолога з дітьми з порушеннями мовлення* : електронний курс на освітній платформі MOODLE Чернівецького національного

університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=7501>

10. Академічна доброчесність. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>

11. Академічна доброчесність. *Сайт кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти.* URL: <https://preschool.chnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Про навчальну дисципліну

1. Мета навчальної дисципліни: підготовка студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта до орієнтування в інноваційних технологіях освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення; формування у студентів магістратури теоретичних знань про інноваційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення; вироблення практичних умінь організувати освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення за допомогою інноваційних технологій.

Переваги, які надає вивчення вибіркової дисципліни. Дисципліна спрямована на вивчення нової галузі педагогічної науки – педагогічну інноватику, на поглиблене ознайомлення студентів із новітніми досягненнями сучасної науки, прогресивними зарубіжними та вітчизняними технологіями освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення.

2. Результати навчання

Компетентності, визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти:

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності (КЗ)

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності спеціальності (КС)

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

Програмні результати навчання (ПРН)

РН 1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання наявних проблем.

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та вдосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для вдосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що

впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

PH 10. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

3. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	весняний семестр		3	90	18		9		63		залік

3.1. Загальна інформація

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1. Теоретичні й нормативні основи інноватики освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення					
Тема 1. Інноваційність - ознака сучасної педагогічної науки	6	2	-		4
Тема 2. Педагогічні логотехнології	6	2	-		4
Тема 3. Закордонний досвід розробки і втілення інновацій у логопедичній практиці	5	2			3
Разом за ЗМ1	12	4	-		12
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення					
Тема 1. Інформаційно-комунікаційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення	14	2	2		10
Тема 2. Інноваційні психокорекційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення	14	2	2		10
Тема 3. Нетрадиційні педагогічні технології для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення	14	2	2		10
Тема 4. Здоров'язберігаючі технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення	14	2	2		10
Тема 5. Апаратні та фізіотерапевтичні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення	11	2	1		8
Тема 6. Технології роботи з батьками дітей, що мають порушення мовленнєвої діяльності	6	2	-		4
Разом за ЗМ 2		14			52
Усього годин	90	18	9		63

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання

Підсумковий контроль передбачає проведення заліку, що здійснюється у формі узагальнюючої конференції. Студентам пропонується підготувати доповідь на тему, яка узагальнює матеріали навчальної дисципліни.

Зміст та сутність завдань до підсумкового контролю з курсу «Інноваційні технології в освітньо-корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення» розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL:
<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=7502>

Пакет документів, які готує студент:

1. Текст доповіді (3-5 сторінок тексту) (10 балів)

Критерії оцінювання доповіді студентів

Чіткість та логічність структури: Оцінюється, наскільки послідовно та логічно побудований текст доповіді. Чи є у ньому вступ, основна частина та висновки? Чи присутні послідовність та зв'язок між різними розділами? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Рівень інформаційної насиченості: Оцінюється, наскільки добре автор передає необхідну інформацію, включаючи факти, дані та аргументи, для підтримки тез та висновків. **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Оригінальність та творчість: Оцінюється, наскільки оригінальний та творчий підхід до теми доповіді. Чи містить вона нові ідеї, підходи або рішення? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Актуальність та практична цінність: Оцінюється, наскільки актуальна та корисна інформація у доповіді для аудиторії. Чи містить вона практичні поради, рекомендації або висновки, які можна застосувати на практиці? **(Нараховується від 0 до 4 балів)**

2. Презентація до доповіді (10 балів)

Критерії оцінювання доповіді студентів

Професійний вигляд та стиль презентації: Оцінюється, наскільки організована, зрозуміла та естетично виглядає презентація. Чи відповідає вона вимогам офіційного або професійного середовища? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Ясність та послідовність: Оцінюється, наскільки чітко та послідовно презентатор пояснює свої ідеї та передає інформацію. Чи є чіткий вступ, основна частина та висновки? Чи дотримується логічної структури? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Володіння матеріалом та впевненість у виступі: Оцінюється, наскільки добре презентатор володіє матеріалом своєї доповіді та впевнено його викладає. Чи виявляє він глибоке розуміння теми та впевненість у виступі? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Відповідь на запитання та обговорення: Оцінюється, наскільки ефективно презентатор відповідає на запитання аудиторії та взаємодіє з нею під час обговорення після презентації. **(Нараховується від 0 до 4 балів)**

3. Дидактичний матеріал до змісту доповіді (10 балів)

Критерії оцінювання дидактичного матеріалу студентів

Відповідність навчальним цілям та стандартам: Оцінюється, наскільки матеріал відповідає сутності інновації. Чи допомагає він досягти мети інновації? **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Ясність та доступність: Оцінюється, наскільки матеріал зрозумілий та доступний для цільової аудиторії. Чи присутній чіткий пояснювальний текст, ілюстрації, приклади тощо? **(Нараховується від 0 до 4 балів)**

Стимулювання інтелектуального розвитку: Оцінюється, наскільки матеріал стимулює інтелектуальний розвиток мовлення дитини, сприяє розвитку критичного мислення, творчого мислення, аналітичних навичок тощо. **(Нараховується від 0 до 2 балів)**

Адаптованість до індивідуальних потреб: Оцінюється, наскільки матеріал адаптований до різних індивідуальних потреб дітей, таких як рівень знань, стиль навчання, інтереси тощо. (Нараховується від 0 до 2 балів)

4. Картотека 2 вправ (по 5 балів) за темою виступу (10 балів)

Максимальна оцінка за залік – 40 балів.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни та відповідає шкалі оцінювання: національній та ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90–100)	Відмінно
	B (80–89)	Дуже добре
	C (70–79)	Добре
	D (60–69)	Задовільно
	E (50–59)	Достатньо
Не зараховано	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

A – «зараховано» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «зараховано» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «зараховано» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «не зараховано» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «не зараховано» з обов'язковим повним курсом – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

5.3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- конспекти лекцій;
- доповіді, реферати, презентації за обраною темою;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- реферування наукової літератури;
- створення структурних (візуальних) схем;
- виконання творчих завдань (доповіді, проекти, огляди тощо);
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних і групових завдань.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Контрольні заходи здійснюються викладачем і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою з'ясувати рівень знань та умінь з теми заняття. Передбачає усне опитування, виконання тестових завдань і вирішення ситуаційних задач, демонстраційний майданчик. Поточний контроль на семінарських заняттях проводиться з метою виявлення готовності здобувачів освіти до занять. Такий вид контролю може здійснюватися у таких формах:

- вибіркове усне опитування на початку заняття;
- фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв.;
- фронтальна перевірка готовності студентів до заняття;
- письмові відповіді на окремі питання практичного заняття;
- захист мультимедійних презентацій;
- демонстраційні майданчики

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Оцінювання поточної навчальної діяльності, підсумкового контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №2 від 24 лютого 2020 року).

Бал, отриманий на заліку, сума балів, отриманих студентом за різні види виконаної роботи у межах курсу складають підсумкову семестрову оцінку.

Під час підсумкового контролю враховуються результати студента за всіма видами навчальної роботи згідно зі структурою залікових кредитів.

Критерії оцінювання на семінарському занятті

(усна відповідь)

«100-90» бали – повно, змістовно, з посиланням на наукові джерела, цитування авторів, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, повна відповідь на уточнюючі питання, часткова опора на конспект.

«89-70» бали – достатньо повно, з посиланням на наукові джерела, відповідність темі та плану, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, об'ємна відповідь на додаткові питання, часткова опора на конспект.

«69-40» бали – неповне розкриття змісту питання, неповна або негрунтовна відповідь на додаткові питання, допущені незначні помилки під час відповіді, опора на конспект.

«39-1» бали – часткове розкриття програмного питання, слабе знання базових понять і показників, неповна або відсутня відповідь на додаткові питання, читання з конспекта.

На занятті заохочується активність здобувачів, участь в обговоренні питань. Висока активність на семінарському занятті (від 3 і більше змістовних доповнень) оцінюється від 1 до 3 балів; середня активність – (доповнення не повні, часткове повторення попереднього доповідача) від 1 до 2 балів.

(практична справа)

«100-90» бали – вправа відповідає завдання та меті, дії логічні, послідовні та коректні і відповідають задекларованій меті вправи, присутні елементи нетрадиційних рішень та творчого підходу до відтворення вправи; структура та технологія вправи логічна та послідовно виконана; загальне позитивне враження від відтворення вправи;

«89-70» бали – вправа відповідає завдання та меті, дії інколи втрачають логічність, послідовність, некоректні у незапланованих ситуаціях і відповідають задекларованій меті вправи, відсутні елементи нетрадиційних рішень та творчий підхід до відтворення вправи; структура та технологія вправи логічна та послідовно виконана; загальне позитивне враження від відтворення вправи;

«69-40» бали – вправа не відповідає задекларованим завдання та меті, дії не логічні, непослідовні, некоректні у незапланованих ситуаціях; структура та технологія вправи нелогічна та непослідовно виконана;

«39-1» бали – вправа не відповідає задекларованим завдання та меті, дії не логічні, непослідовні, некоректні у незапланованих ситуаціях; структура та технологія вправи нелогічна та непослідовно виконана; негативне загальне враження від відтворення вправи

На занятті заохочується активність здобувачів, участь в обговоренні питань. Висока активність на семінарському занятті (від 3 і більше змістовних доповнень) оцінюється від 1 до 3 балів; середня активність – (доповнення не повні, часткове повторення попереднього доповідача) від 1 до 2 балів.

Самостійна робота, в межах поточної роботи може здійснюється за такими напрямками:

- підготовка теоретичних питань;
- виконання практичних завдань;
- конспектування першоджерел;
- виконання індивідуальних (професійно-орієнтованих) завдань;
- підготовка до підсумкових модульних робіт;
- підготовка до заліку/екзамену.

Організація *самостійної роботи в умовах дистанційної освіти* здійснюється із застосування технології дистанційного навчання Moodle, де представлений перелік завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів (письмова робота)

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
100-90	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
89-70	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
69-50	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
49-30	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
29-10	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
9-0	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин і надання відповідних документів, що їх підтверджують, навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (підстава: оформлений студентом пакет документів, наказ ректора).

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, плагіату. У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положення про академічну доброчесність в Дніпровському технологічному університеті".

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=7502>)

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого перевіряється на семінарських, частково – лекційних заняттях, а також при виконанні самостійної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти

Набрані студентом бали до підсумкового контролю додаються

Наприклад: Т.1 – 380 балів + Т2. – 460 балів +... Т.4.- 500 балів = 1340 балів .

Далі за формулою:

1ше число	2ге число	3тє число	4ге число
1340	20	/	1500 = 18 (17,9)

де **перше** число - загальна сума “робочого” балу, яку отримав студент,

друге число- максимальна к-сть балів за модуль,

третє число- максимальна к-сть “робочого” балу, яку міг отримати студент та

третє число - набраний бал студентом за модуль)

Сума балів за два модулі є кількістю балів за теоретичну підготовку, й не може перевищувати – 60 балів.

Опорний конспект лекції/семінару

Опорний конспект лекції - це стислий запис основних положень лекції, який допомагає студенту краще зрозуміти та запам'ятати матеріал.

Спочатку наведемо кілька правил для ведення конспекту. Вони будуть корисні незалежно від методу конспектування, який ви оберете:

Записуйте тільки основне: деталі, які не є важливими, можна виключити.

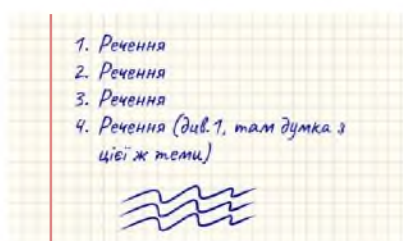
Використовуйте ієрархію у тексті: заголовки, підзаголовки, списки.

Намагайтеся викласти вивчене своїми словами.

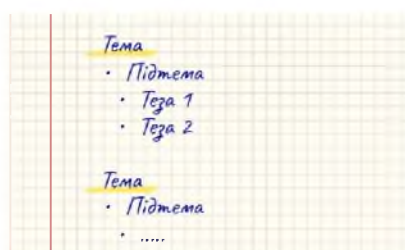
Скорочуйте найпоширеніші слова (для цього треба виробити систему скорочень, яка буде вам зрозуміла і яку ви не забудете через день).

Загалом, способи ведення конспекту умовно поділяють на лінійні та нелінійні. Обидва можуть бути ефективними або неефективними. Все залежить від того, як ви їх використовуєте.

Поєднання лінійного та нелінійного форматів записів дозволяє стратегія Корнелла.

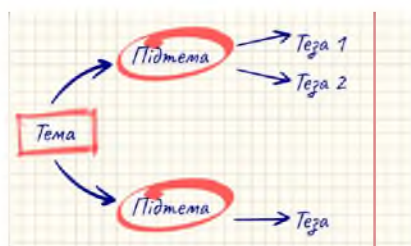
Лінійний метод

Нелінійний метод

Метод Корнелла

Метод інтелект-карт

Метод течії (або потоку)

Лінійний метод - схожий на традиційне конспектування, однак на відміну від останнього дозволяє встановлювати зв'язки між окремими частинами конспекту.

Принцип: кожне речення записується з нового рядка і нумерується. Не дивлячись на лінійність, такий підхід дозволяє встановлювати взаємозв'язки між окремими частинами конспекту. Так, щоб зробити акцент, які саме речення з усього конспекту пов'язані між собою змістовно, достатньо поряд зробити відповідну помітку з номерами.

Для більшої наочності цього методу якнайкраще використовувати ручки двох кольорів - окремі для нумерації та тексту.

Нелінійний метод - дозволяє здійснювати аналіз інформації та етапі конспектування. У процесі створення такої структури необхідно відразу виділити ключові теми та розбити матеріал на окремі тези.

Принцип: розділіть навчальний зміст матеріалу на окремі блоки, кожен з яких може містити підтеми, а в кожній із них - окремі тези. Тож увесь конспект буде мати вигляд єдиного маркованого списку з різномірними елементами.

Цей метод схожий на інтелект-карти, однак має не графічну, а текстову візуалізацію.

Метод Корнелла - дозволяє чітко структурувати великі об'єми інформації та згодом швидко орієнтуватись у конспекті за ключовими поняттями.

Принцип: аркуш зошита необхідно розділити на три зони – дві колонки та окрему область у нижній частині.

Основна колонка (справа). Складає $\frac{2}{3}$ аркуша та містить основні відомості щодо теми уроку. При конспектуванні між реченнями краще залишати місце для доповнення конспекту вдома.

Вузька колонка (зліва). У цю частину аркуша занотуються ключові терміни, поняття, формули, дати та імена. Ця колонка заповнюється наприкінці уроку та відображає головний зміст уроку.

Область внизу аркуша. Ця частина має бути заповнена учнем самостійно упродовж доби після уроку. У ній необхідно занотувати головний зміст уроку, зробити резюме і позначити запитання, якщо вони виникли у ході опрацювання матеріалу.

Метод інтелект-карт

Головна особливість – візуальне відображення інформації у вигляді деревоподібної системи, в якій показані взаємозв'язки між окремими елементами системи.

Принцип: у центрі аркуша записується ключова подія, термін чи поняття, і від центрального елемента розходяться «гілки», кожна з яких позначає певну характеристику центрального елемента та містить інформацію щодо пов'язаних з нею тезами, ідеями, поняттями та інше.

Цей метод корисний не лише для конспектування змісту заняття, а й планування будь-якої діяльності.

Метод течій - передбачає творче переосмислення почутої інформації під час уроку чи лекції. Він один із найцікавіших, водночас найскладніших, адже потребує безперервного аналізу усіх почутих відомостей та їхнього пов'язування з раніше отриманими знаннями, навичками та власним досвідом.

Принцип: при створенні конспекту занотовуванню почутої інформації приділяється мінімум часу. Основна увага направлена на переосмислення почутих відомостей, записуванні власних коментарів, ідей, та роздумів, що виникають у процесі вивчення нового матеріалу. Формат нотування – довільний. Це може бути текст зі стрілками, тези із піктограмами, схеми тощо.

Сподіваємося, що кожний із цих методів стане у пригоді для ваших учнів та допоможе підвищити ефективність конспектування. Адже правильна структуризація інформації – запорука кращого запам'ятовування шляхом переосмислення. розгалужене "дерево" списків. Будьте обережні: не перестарайтеся з кількістю рівнів, інакше самі заплутаетесь у своєму конспекті.

Пам'ятайте, що конспект – це ваш особистий інструмент для навчання, тому головне, щоб він був вам зрозумілим та зручним у використанні.

Для чого саме варто конспектувати лекції?

- 1) Збереження інформації
- 2) Розуміння матеріалу
- 3) Підготовка до заліку/іспиту
- 4) Оптимізація часу
- 5) Підвищення активності на лекції
- 6) Розвиток навичок самоорганізації та критичного мислення
- 7) Створення особистого довідника

Критерії оцінювання конспектів лекції/семінару

Зміст (60 балів):

● **Повнота (30 балів):**

Чи конспект охоплює всі основні теми та поняття, що розглядалися на лекції?

Чи відображені в конспекті ключові ідеї та факти?

Чи є конспект вичерпним та інформативним?

● **Логічність та структура (20 балів):**

Чи чітко структурований конспект?

Чи логічно пов'язані між собою окремі частини конспекту?

Чи легко простежити за ходом думки лектора за конспектом?

- **Правильність та точність (10 балів):**

Чи правильно записані терміни та поняття?

Чи немає фактичних помилок у конспекті?

Чи чітко та зрозуміло викладені думки лектора?

- **Форма (20 балів):**

- **Акуратність (10 балів):**

Чи конспект написаний чітко та розбірливо?

Чи використовуються скорочення та символи зрозуміло?

Чи є конспект охайним та естетично приємним?

- **Структура та візуалізація (10 балів):**

Чи чітко виділені ключові моменти та тези?

Чи використовуються списки, схеми, таблиці, малюнки для покращення сприйняття інформації?

Чи візуально конспект приємний та зручний для читання?

- **Загальне враження (20 балів):**

- **Корисність (10 балів):**

Чи допоможе конспект вам краще зрозуміти та запам'ятати матеріал лекції?

Чи є конспект зручним для повторення матеріалу перед іспитами?

Чи допомагає конспект вам готувати усні та письмові роботи?

- **Оригінальність (5 балів):**

Чи є конспект унікальним та цікавим?

Чи демонструє конспект ваше розуміння матеріалу лекції?

Чи є в конспекті ваші власні думки та міркування?

- **Загальне враження (5 балів):**

Чи є конспект професійно виконаним?

Чи свідчить конспект про вашу старанність та відповідальність?

Чи приємно читати та використовувати ваш конспект?

Максимальна оцінка: 100 балів

Складання словника термінів

Скласти словник термінів, який має містити визначення опорних понять до заняття з теми, тлумачення спеціальних термінів та понять, що зустрічаються у текстах статей, матеріалах підручника тощо.

До словника доцільно включати всі терміни та поняття, зміст яких невідомий або не цілком зрозумілий для студента. Тлумачення понять можна знайти в спеціальних словниках, енциклопедичних словниках та довідниках загального спрямування, тлумачних словниках української мови, тлумачних словниках іншомовних слів тощо.

Крім тлумачення поняття, необхідно вказати джерело та автора, за яким подається визначення.

Пам'ятайте, що словник термінів – це ваш особистий інструмент для навчання, який допоможе вам краще засвоїти матеріал курсу та досягти успіхів у навчанні.

Приклад виконання завдання:

Тема: Інноваційність - ознака сучасної педагогічної науки

Інновація - комплексний процес створення нових споживчих вартостей на основі досягнень науки і техніки, їх запровадження та використання з метою задоволення суспільних потреб.

Джерело: Маціканич І. М. Основні аспекти поняття інновація

URL:http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/16920/1/Тези_Маціканич_І.М..pdf

Критерії оцінювання словника термінів

Зміст (60 балів):

● Повнота (30 балів):

Чи містить словник всі терміни, що вивчалися у межах теми?

Чи охоплені всі основні теми та поняття?

Чи є словник вичерпним та інформативним?

● Точність та правильність (20 балів):

Чи правильно визначені терміни та поняття?

Чи немає фактичних помилок у словнику?

Чи чітко та зрозуміло сформульовані визначення?

● Логічність та структура (10 балів):

Чи чітко структурований словник?

Чи логічно пов'язані між собою окремі частини словника?

Чи легко знайти потрібний термін?

Форма (20 балів):

● Акуратність (10 балів):

Чи словник написаний чітко та розбірливо?

Чи використовуються скорочення та символи зрозуміло?

Чи є словник охайним та естетично приємним?

● Структура та візуалізація (10 балів):

Чи чітко виділені терміни та їх визначення?

Чи використовуються списки, таблиці, малюнки для покращення сприйняття інформації?

Чи візуально словник приємний та зручний для читання?

Загальне враження (20 балів):

● Корисність (10 балів):

Чи допоможе словник вам краще зрозуміти та запам'ятати терміни?

Чи є словник зручним для використання під час навчання та виконання завдань?

Чи допоможе словник вам готувати усні та письмові роботи?

● Оригінальність (5 балів):

Чи є словник унікальним та цікавим?

Чи демонструє словник ваше розуміння термінів?

Чи є в словнику ваші власні приклади використання термінів?

● **Загальне враження (5 балів):**

Чи є словник професійно виконаним?

Чи свідчить словник про вашу старанність та відповідальність?

Чи приємно читати та використовувати ваш словник?

Максимальна оцінка: 100 балів

Складання анотації до статті на тему, яка дотична до теми заняття

Анотація (від лат. *annotatio* – зауваження, примітка) – коротка узагальнювальна характеристика книги чи статті тощо, яка розкриває її зміст, структуру й інші особливості.

Анотація – це один з видів скороченої форми представлення наукового тексту. Її призначення – привернути увагу читача, пробудити його інтерес до суті дослідження за допомогою мінімальної кількості мовних засобів.

В анотації необхідно висвітлити основні розділи статті, поєднати їх і представити в короткій формі. Їй характерні такі складники :

– *актуальність*: спочатку необхідно показати важливість дослідницької проблеми чи запропонованого проекту, які вивчалися; у читача відразу повинно скластися уявлення про те, чому обговорювана проблема потребує вивчення;

– *постановка проблеми*: після розкриття актуальності необхідно висвітлити наявну проблему, на вирішення якої і буде спрямований дослідницький проект (стаття). При читанні даного розділу анотації в читача повинно сформуватися враження, що без Вашого проекту «подальше життя просто неможливе»; предмет, тема, мета роботи (вказуються, якщо вони не зрозумілі із заголовка статті);

– *шляхи вирішення проблеми*: у цьому розділі анотації необхідно назвати конкретні кроки, спрямовані на вирішення зазначеної проблеми. У якісних дослідженнях (у яких немає опису експерименту і аналізу його результатів) це може бути перелік досліджуваних теоретичних питань. У кількісних дослідженнях (якщо в роботах є статистичні дані експерименту) в цьому розділі анотації перераховуються методики проведення експериментальної роботи, досліджувані змінні; метод або методологія (їх доцільно описувати в тому випадку, якщо вони різняться новизною або представляють інтерес з погляду цієї роботи);

– *результати та висновок*: у цій частині представляються кількісні або якісні результати дослідження; результати роботи описуються точно й інформативно (перевага віддається новим результатам і важливим даним довгострокового значення, а також тим, які, на думку автора, мають практичне значення); рекомендується використовувати загальні слова типу «довели ефективність» чи «виявилася неефективною», не згадуючи конкретних цифр, які можуть бути неправильно інтерпретовані. Насамкінець необхідно окреслити сферу впровадження результатів дослідження, зазначити, наскільки проведена робота розширила наявні уявлення про досліджувані питання або запропонувала нове розв'язання існуючої проблеми; висновки (можуть супроводжуватися рекомендаціями, оцінками, пропозиціями, гіпотезами, описаними в статті).

При написанні анотації варто звернути увагу на такі моменти :

- узгодження часів: анотації логічно писати в минулому часі;
- структура: при написанні анотації необхідно дотримуватися загальноприйнятої структури;
- простота у викладі матеріалу: мова анотації повинна бути проста та зрозуміла широкому колу фахівців галузі. Рекомендується використовувати загальноприйняті терміни;
- відсутність деталей: в анотації необхідно уникати зайвих деталей і конкретних цифр;

Існують такі вимоги до структури та змісту анотації:

Інформативність (не містити загальних слів) і *змістовність* (відображати основний зміст статті та результати досліджень). Анотація повинна в узагальненому вигляді представляти зміст статті. У тексті анотації не варто використовувати загальних фраз, а також вказувати несуттєві деталі та загальновідомі положення. Передісторія (історія питання) може бути наведена тільки в тому випадку, якщо вона прямо пов'язана з розкриттям мети дослідження. Наводяться основні теоретичні та експериментальні результати, фактичні дані, виявлені взаємозв'язки та закономірності.

Оригінальність. Варто уникати прямих повторів будь-яких фрагментів роботи. Назва статті не повинна дублюватися в тексті анотації.

Чіткість, логічність і зв'язність викладу. Текст авторського резюме повинен бути лаконічний

і чіткий, вільний від другорядної інформації, зайвих вступних слів, загальних і незначущих формулювань.

Структурованість – слідування логіці опису результатів у статті.

Компактність. Обсяг анотацій до статей повинен становити від 100 до 250 слів.

Не рекомендується:

- вводити до анотації таблиці, малюнки, схеми, діаграми та формули;
- наводити посилання на номери публікацій зі списку літератури до статті;
- використовувати скорочення й умовні позначення, крім загальнозжованих. Якщо скорочення все ж вводяться, то при першому вживанні необхідно дати їх розшифровку.

При написанні анотації необхідно пам'ятати, що для читачів, фахівців у даній галузі знань або тих, хто цікавиться зазначеною тематикою, вона буде надалі служити коротким рефератом, що дозволяє визначити необхідність звернення до повного тексту статті. За анотацією буде оцінюватися глибина проведеного дослідження, його новизна та актуальність.

Приклад виконання завдання:

Анотація до статті: Педагогічна преса дошкільного спрямування 50–80-х років ХХ століття

Вихідні дані: Літченко О. Д. Педагогічна преса дошкільного спрямування 50–80-х років ХХ століття. Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки. 2015. № 4. С. 254-259. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2015_4_48

Текст анотації

У статті розкрито вплив педагогічної преси на становлення дошкільного виховання в 50–80-х роках ХХ століття. Описано категорійний апарат наукового пошуку, зокрема, описано, що «журнал (часопис)» визначається як видання, що виходить під постійною назвою, має постійні рубрики, містить статті, реферати, інші матеріали з різних громадсько-політичних, наукових, виробничих та інших питань, літературно-художні твори, ілюстрації, фотографії. Розглянуто основні види видань педагогічної преси дошкільного спрямування, зокрема автором виділено «Світло», «Дошкільне виховання» (1911–1917), «Українське Дошкільня», «Дошкільне виховання», «Радянська школа», «Радянська жінка», «Україна», «Хлібороб України», «Колгоспник», «Рідна природа», «Вісник Харківського університету», «Доповіді та повідомлення» (Ужгородський університет) та ін.

У статті відмічено, що єдина газета «Радянська освіта» не висвітлювала питань дошкільного виховання, науково-методичний збірник «Дошкільна педагогіка і психологія» мав великий інтервал між випусками (12 випусків за 17 років) та незначну читацьку аудиторію.

Проблеми дошкільного виховання вкрай рідко освітлювались на шпальтах інших видань. З-поміж періодичних видань суттєву підтримку в поширенні та удосконаленні ідей дошкільного виховання відіграв часопис «Дошкільне виховання». Також у статті проаналізовано динаміку зростання зацікавленості журналом «Дошкільне виховання» та висвітлено вплив педагогічної преси на розвиток ідей виховання дітей дошкільного віку.

Критерії оцінювання анотації

Зміст (60 балів):

● **Повнота (30 балів):**

Чи анотація охоплює всі ключові аспекти статті?

Чи чітко сформульовані основні ідеї та положення статті?

Чи є анотація інформативною та дає чітке уявлення про зміст статті?

● **Точність та правильність (20 балів):**

Чи правильно викладені факти та дані, що наведені в статті?

Чи немає помилок у анотації?

Чи відповідає анотація стилю та тону статті?

● **Логічність та структура (10 балів):**

Чи чітко структурована анотація?

Чи логічно пов'язані між собою речення та абзаци?

Чи легко читати та розуміти анотацію?

Форма (20 балів):

● **Акуратність (10 балів):**

Чи анотація написана чітко та розбірливо?

Чи використовуються скорочення та символи зрозуміло?

Чи є анотація охайною та естетично приємною?

● **Стиль та мова (10 балів):**

Чи відповідає стиль анотації стилю статті?

Чи використовується в анотації наукова мова?

Чи вжиті в анотації чіткі та лаконічні формулювання?

Загальне враження (20 балів):

● **Корисність (10 балів):**

Чи допоможе анотація читачеві краще зрозуміти зміст статті?

Чи зацікавить анотація читача прочитати статтю?

Чи є анотація цінним інструментом для пошуку інформації?

● **Оригінальність (5 балів):**

Чи є анотація унікальною та цікавою?

Чи демонструє анотація ваше розуміння статті?

Чи є в анотації ваші власні думки та міркування щодо статті?

● **Загальне враження (5 балів):**

Чи є анотація професійно виконаною?

Чи свідчить анотація про вашу старанність та відповідальність?

Чи приємно читати вашу анотацію?

Максимальна оцінка: 100 балів

Опрацювання теоретичних питань лекційного та семінарського заняття

Опрацювання теоретичних питань лекційного та семінарського заняття – це важливий етап навчання, який допоможе вам краще зрозуміти та засвоїти матеріал курсу.

Самостійна робота над теоретичними питаннями передбачає:

1. Пошук відповіді на запитання у джерелах інформації.
2. Тлумачення спеціальних термінів та понять, які зустрічаються у тексті, за словником.
3. Складання розгорнутого плану відповіді
4. Виписування основних тез відповіді.
5. Здійснення самоконтролю: відповідь на питання без опори на джерела інформації.

Пам'ятайте, що головне – це ваше бажання вчитися та розуміти. Якщо ви будете старанно працювати та докладати зусиль, ви зможете опрацювати будь-які теоретичні питання та досягти успіхів у навчанні.

Оцінювання рівня опрацювання теоретичних питань лекційного та семінарського заняття теми здійснюється під час семінарського заняття різними засобами контролю (див. Робочу програму дисципліни)

Саморозвиток студента (неформальна та / або інформальна освіта у системі формальної освіти)

Саморозвиток студента – це цілеспрямована діяльність, що ґрунтується на свідомому прагненні до вдосконалення себе як особистості, фахівця та члена суспільства. Це процес безперервного самовдосконалення, який триває протягом усього життя людини.

Університет створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, які надають відповідні освітні послуги, а також заохочує до здобуття освіти усіх видів (формальної та неформальної освіти).

Неформальна освіта (стаття 8 Закону України «Про освіту») - це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

У межах поточного чи підсумкового контролю (заліку/іспиту) до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу :

– «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-for-malnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>)

– «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (<https://www.chnu.edu.ua/media/ujmf2ufm/polozhennia-pro-kontrol-i-otsiniu-vannia-rezul-navch-zdobuvachiv.pdf>).

Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Згідно рішення кафедри (Протокол №1 від 27.08.2020, <https://bit.ly/3ShTpSR>) викладач враховує додаткові бали, отримані через неформальну освіту, до загальної суми балів, набраної з освітньої компоненти, за умови, що результати з проблеми відповідають тематиці курсу та отримані на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Всеосвіта», ГО «Українська асоціація педагогів і психологів початкової, дошкільної та позашкільної освіти» та ін.

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

Наприклад, студент прослухав 2-годинний вебінар «Розвиваймо мовлення разом: ігри та вправи для вдосконалення мовленнєвих здібностей дітей дошкільного віку» на платформі [«https://vseosvita.ua/»](https://vseosvita.ua/)

(<https://vseosvita.ua/webinar/rozvyvaimo-movlennia-razom-ihry-ta-vpravy-dlia-vdoskonalennia-movlennivykh-zdibnostei-ditei-doshkilnoho-viku-913.htm>) та отримав відповідний сертифікат, за що може отримати 2 бали.

Види неформальної освіти:

- курси та тренінги.
- семінари та вебінари.
- конференції та форуми.
- онлайн-курси.

Неформальна освіта - це цінний ресурс, який може допомогти вам досягти ваших особистих та професійних цілей.

Корисна інформація про неформальну та / або інформальну освіту у системі формальної освіти

Картотека

Картотека – це систематизоване зібрання карток, які містять довідкові чи облікові відомості про документи.

Види картотек:

- довідкова: виконані, невиконані;
- контрольна;
- тематична (кодифікаційна);
- за зверненнями громадян;
- допоміжна картотека.

Кожна картка картотеки містить опис, інформацію, яку беруть безпосередньо з джерела, що описується.

Пам'ятайте, що картотека – це короткий опис, який повинен дати читачеві уявлення про його зміст та допомогти йому знайти потрібну інформацію.

Приклад виконання завдання:

Картотека інтернет ресурсів та програмного забезпечення для освітньо-корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення

Інтернет ресурс: <https://learningapps.org>

Про ресурс: Загальнодоступний безкоштовний он-лайн-сервіс, заснований на роботі з готовими шаблонами-заготовками для заповнення, призначений для створення інтерактивних завдань різного рівня складності, тематики та формату.

Зручний та простий у використанні сервіс для створення інтерактивних вправ, які можна використовувати на будь-якому етапі уроку. До вправ можна додавати зображення, відео- та аудіо-файли. Є великий вибір шаблонів для створення гри. Сервіс використовують досить давно, і за цей час він тільки покращився.

Перегляд вправ   Перегляд вправ   Створення вправи   Створити колекцію   Реєстрація

Дошкільна освіта   Післядипломна освіта

Media: **все**   Рівні:

<ul style="list-style-type: none"> • Інформатика • Інші мови • Іспанська мова • Історія • Італійська мова • Англійська мова 	<ul style="list-style-type: none"> • Астрономія • Біологія • Всі категорії • Географія • Економіка • Здоров'я 	<ul style="list-style-type: none"> • Латина • Математика • Мистецтво • Музика • Навколишній світ 	<ul style="list-style-type: none"> • Німецька • Політологія • Професійна освіта • Психологія • Релігієзнавство 	<ul style="list-style-type: none"> • Російська мова • Технічні науки • Трудове навчання • Українська • Українська як іноземна мова 	<ul style="list-style-type: none"> • Французька мова • Фізика • Фізкультура • Філософія • Хімія
---	---	---	---	---	--

Переваги

- Можливість швидко створювати інтерактивні вправи;
- Велика кількість шаблонів вправ.
- Інтуїтивно зрозумілий інтерфейс.
- Можливість поєднання завдань в уроки.

Недоліки

- Немає мобільної версії.
- Процедура реєстрації може виявитися складною для користувачів певного віку.
- Можливі неполадки через роботу мережі.

- Доступно без реєстрації.
- Можливість перевірити знання дітей в ігровій формі.
- Можливість переробити запозичену іншомовну вправу на українську мову.
- Відсутність контролю за час виконання завдань.

Напрями використання:

- обстеження мовлення;
- корекційна робота: уточнення та розвиток лексичної сторони мовлення; формування граматичних умінь та навичок; розвиток фонематичних процесів; формування правильної звуковимови; формування зв'язного мовлення; розвиток зорово-просторового гнозису; розвиток мовного дихання тощо.
- діагностична робота (визначення мовних порушень);
- аналітична роботи

Критерії оцінювання картотеки

Зміст (60 балів):

- **Повнота (30 балів):**

Чи містять відомості про джерело всі необхідні дані?

Чи є відомості про джерело максимально вичерпними та інформативними?

Чи чітко та зрозуміло представлена вся інформація?

- **Точність та правильність (20 балів):**

Чи всі дані про джерело є точними та правильними?

Чи відповідає анотація змісту джерело?

- **Логічність та структура (10 балів):**

Чи чітко структуровані відомості про джерело?

Чи логічно пов'язані між собою окремі дані?

Чи легко знайти потрібну інформацію?

Форма (20 балів):

- **Акуратність (10 балів):**

Чи відомості про джерело оформлені чітко та розбірливо?

Чи використовуються скорочення та символи зрозуміло?

Чи є відомості про джерело охайними та естетично приємними?

- **Стиль та мова (10 балів):**

Чи відповідає стиль відомостей про джерело науковому стилю?

Чи вжиті в відомостях про джерело чіткі та лаконічні формулювання?

Чи використовується в відомостях про джерело наукова термінологія?

Загальне враження (20 балів):

- **Корисність (10 балів):**

Чи допоможуть відомості про джерело вам краще зрозуміти зміст дисципліни?

Чи є відомості про джерело цінним інструментом для пошуку інформації?

Чи допоможуть відомості про джерело вам здійснювати професійну діяльність?

- **Оригінальність (5 балів):**

Чи є відомості про джерело унікальними та цікавими?

Чи демонструють відомості про джерело ваше розуміння теми заняття?

Чи є в відомостях про джерело ваші власні думки та міркування?

- **Загальне враження (5 балів):**

Чи є відомості про джерело професійно оформленими?

Чи свідчать відомості про джерело про вашу старанність та відповідальність?

Чи приємно читати та використовувати ваші відомості про джерело?

Максимальна оцінка: 100 балів

Мультимедійна презентація

Мультимедійна презентація – це програма, яка може містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, діаграми та графіки, слайд-шоу, звукове оформлення та дикторський супровід, відеофрагменти й анімацію, тривимірну графіку.

Рекомендації

щодо презентування матеріалів в електронному вигляді

Загальна частина

Матеріали в електронному вигляді для супроводу доповідей представляються на електронних носіях у форматі електронних презентацій.

Структура матеріалів в електронному вигляді

Матеріали складаються зі слайдів:

- титульного;
- інформаційних;
- завершального.

У **титульному слайді** вказуються:

- тема науково-дослідницької роботи;
- прізвище, ім'я та по батькові доповідача;
- прізвище, ім'я та по батькові наукового керівника, наукове звання, посада.

Інформаційні слайди містять таку інформацію:

- актуальність досліджуваної проблеми;
- науковий апарат роботи;
- завдання дослідження;
- хід, зміст дослідження;
- результати дослідження;
- основні висновки.

Крім того, інформаційні слайди можуть містити діаграми та графіки, необхідні текстові, табличні й інші матеріали.

Вибір типу інформації, схем структуризації даних і порядок їх викладу здійснюється доповідачем відповідно до мети створення презентації.

Завершальний слайд містить подяку слухачам і глядачам за увагу.

Раціонально використовувати наскрізну нумерацію слайдів, тобто титульний слайд – це слайд № 1, перший інформаційний слайд – це слайд № 2 і далі по порядку. Номер слайда відображається в правому верхньому кутку. На титульному та завершальному слайдах номер може не проставлятися.

Формат слайдів

Параметри сторінки:

- розмір слайдів має відповідати розміру екрана;
- орієнтація слайда – альбомна;
- ширина слайда – 24 см;
- висота слайда – 18 см;
- нумерувати слайди потрібно арабськими цифрами без знаків номера, рисочок тощо;
- формат показу слайдів – «Демонстрація».
- графічний і текстовий матеріали розміщуються на слайдах так, щоб ліворуч і праворуч від краю слайда залишалось чисте поле шириною не менше 0,5 см.

Фон слайдів

Фон є елементом заднього (другого) плану. Він має виділяти, підкреслювати інформацію слайда, але не затуляти її.

Використання різних фонів на слайдах в межах однієї презентації не створює відчуття єдності, зв'язності, стильності інформації.

Щоб уникнути цієї помилки, складання кольорової схеми презентації має починатися з вибору двох головних функціональних кольорів, які використовуються для фону та звичайного

тексту.

Поєднання двох кольорів – кольору тексту та кольору фону – істотно впливає на глядача: деякі пари кольорів не тільки стомлюють зір, але й можуть привести до стресу.

Традиція нашого сприйняття пов'язана з тим, що фон має бути світлим, а текст – темним. Цей контрастний образ прийшов від «книжкового» тексту. У друкованих текстах ми стикаємося з максимальним контрастом: чорний – білий. Ми до нього звикли, око він не стомлює. Проте сприйняття тексту з екрану має дещо іншу специфіку. Зокрема, екран генерує випромінювання, і тому різкий контраст кольору та фону втомлює око. Є прийоми, за допомогою яких можна цей різкий контраст пом'якшити. Наприклад, можна обрати фон і колір в одній гамі, тобто тільки зробити фон максимально світлим, а шрифт – темним.

Необхідно запам'ятати ще одне правило вибору фону.

Будь-який фоновий малюнок підвищує стомлюваність очей і знижує ефективність засвоєння презентованого матеріалу.

Використання фотографій як фону є не завжди вдалою ідеєю через труднощі з підбором шрифту. У цьому випадку треба або використовувати більш-менш однотонні, іноді – ледь розмиті фотографії, або розташовувати текст не на самій фотографії, а на кольоровій підкладці. Проте такий варіант оформлення фону повинен бути виправданим метою презентації.

Заважає сприйняттю текстової інформації й використаний у презентації фон у вигляді анімованого об'єкта.

Рекомендується використовувати світлий фон слайдів (за кольорами: червоний – не менше 255 (яскравість цього кольору в отримуваному в цілому); зелений – не менше 225; синій – не менше 225; поєднання, що рекомендується, – 230, 240, 250).

Текст

У тексті варто дотримуватися єдиного стилю оформлення. Не експериментуйте зі шрифтами. Шрифт – складний елемент дизайну. Досить легко зіпсувати слайд невмілим використанням шрифтів.

Під час оформлення презентації краще використовувати такі шрифти:

- Arial;
- Comic Sans MS;
- Courier New;
- Georgia;
- Tahoma;
- Times New Roman;
- Verdana.

Вибір розміру (кегля) шрифту тексту

Кегль шрифту залежить від типу, фону презентації, проекційного Дидактичні засоби (обладнання).

Не варто використовувати виділення підкресленням, тому що в сприйнятті активних користувачів Інтернету підкреслення пов'язане з гіперпосиланням.

Рекомендовані розміри шрифтів:

<i>Вид об'єкта</i>	<i>Розмір шрифту</i>
Заголовок слайда	22-30 pt
Підзаголовок	20-28 pt
Текст	18-22 pt
Підписи даних у діаграмах	20-24 pt
Підписи осей у діаграмах (якщо є)	18-22 pt
Заголовки осей у діаграмах (якщо є)	18-22 pt
Шрифт легенди	16-22 pt
Номер слайда	14-16 pt
Інформація в таблицях	18-22 pt

Рекомендовані кольори шрифтів:

<i>Колір</i>	<i>Red</i>	<i>Green</i>	<i>Blue</i>
чорний	0	0	0
синій	0	0	255
темно-синій	0	0	125
червоний	255	0	0
темно-червоний	125	0	0
коричневий	125	125	0
зелений	0	255	0
темно-зелений	0	125	0
малиновий	125	0	125
бірюзовий	0	125	125

Колір і розмір шрифту мають бути підібрані так, щоб всі надписи чітко читалися на вибраному полі слайду.

Рекомендується використовувати світлий фон слайдів (за кольорами: червоний – не менше 255 (яскравість цього кольору в отримуваному в цілому); зелений – не менше 225; синій – не менше 225; поєднання, що рекомендується, – 230, 240, 250).

Текст

У тексті варто дотримуватися єдиного стилю оформлення. Не експериментуйте зі шрифтами. Шрифт – складний елемент дизайну. Досить легко зіпсувати слайд невмілим використанням шрифтів.

Під час оформлення презентації краще використовувати такі шрифти:

- Arial;
- Comic Sans MS;
- Courier New;
- Georgia;
- Tahoma;
- Times New Roman;
- Verdana.

Вибір розміру (кегля) шрифту тексту

Кегль шрифту залежить від типу, фону презентації, проєкційного Дидактичні засоби (обладнання).

Не варто використовувати виділення підкресленням, тому що в сприйнятті активних користувачів Інтернету підкреслення пов'язане з гіперпосиланням.

Рекомендовані розміри шрифтів:

<i>Вид об'єкта</i>	<i>Розмір шрифту</i>
Заголовок слайда	22-30 pt
Підзаголовок	20-28 pt
Текст	18-22 pt
Підписи даних у діаграмах	20-24 pt
Підписи осей у діаграмах (якщо є)	18-22 pt
Заголовки осей у діаграмах (якщо є)	18-22 pt
Шрифт легенди	16-22 pt
Номер слайда	14-16 pt
Інформація в таблицях	18-22 pt

Рекомендовані кольори шрифтів:

<i>Колір</i>	<i>Red</i>	<i>Green</i>	<i>Blue</i>
чорний	0	0	0
синій	0	0	255
темно-синій	0	0	125
червоний	255	0	0
темно-червоний	125	0	0
коричневий	125	125	0
зелений	0	255	0
темно-зелений	0	125	0
малиновий	125	0	125
бірюзовий	0	125	125

Колір і розмір шрифту мають бути підбрані так, щоб всі надписи чітко читалися на вибраному полі слайду.

Поради Дейла Карнегі щодо підготовки презентацій

Ефективна презентація досягається за рахунок виконання чотирьох загальноприйнятих етапів – чотирьох «П»: планування, підготовки, практики та презентації:

Планування

1. Визначте основні моменти доповіді на основі аналізу специфіки аудиторії.
2. Опишіть ставлення Вашої аудиторії до цієї теми – її знання та досвідченість, потреби, бажання та цілі. Запитайте себе: «Наскільки аудиторія готова до сприйняття цієї теми?».
3. Визначте мету презентації, продумайте, як вона співвідноситься з очікуваними результатами. Ви прагнете щось повідомити аудиторії, переконати її, навчити, мотивувати свою думку? Коли мета точно сформульована, її легко досягти.
4. Зміст презентації повинен залежати від цілей доповідача, інтересу та рівня знань аудиторії. Використовуйте загальні та зрозумілі слова і фрази, фокусуючи увагу на меті доповіді.

Підготовка

1. Підготуйте текст доповіді-супроводу презентації відповідно до визначеної структури та часу, відведеного на показ презентації.
2. Визначте важливість вашого повідомлення. Запитайте себе: «Чому це повідомлення настільки важливе для мене?».
3. Сформууйте структуру презентації, поставивши її в центрі доповіді та виділивши ключові моменти, що спираються на факти.
4. Підготуйте цікавий початок презентації. Поцікавтеся якимсь питанням, здивуйте аудиторію або наведіть як приклад який-небудь випадок, здатний зацікавити аудиторію. Відкриття може займати від 5 % до 10 % презентації.
5. Визначте головні ідеї доповіді й обґрунтуйте їх статистикою, документами, аналогіями або наочними прикладами. Майте на увазі, що всі основні ідеї повинні бути пов'язані з темою доповіді. Враховуючи, що слухачі пам'ятають від 4 до 6 різних позицій, ретельно відбирайте головні ідеї. Вони повинні скласти від 80 % до 85 % презентації.
6. Підготуйте гарне завершення презентації, що відповідає меті доповіді та запам'ятовується. Це може бути оригінальне (але не надто) підведення підсумків, інше формулювання теми або внесення сумнівів у ряди слухачів. Також може бути ефективним повернення до початку доповіді. Під час вибору способу завершення презентації варто визначити, якої реакції Ви очікуєте від слухачів. Завершення повинно займати від 5 % до 10 % презентації.

Практика

1. Підготуйте презентацію, яка має супроводжувати Вашу доповідь.
2. Повправляйтеся з доповіддю перед невеликою аудиторією або друзями та дізнайтеся їхню думку про зміст і стиль презентації. Нижче перераховані запитання, яким потрібно приділити особливу увагу :
  - Чи добре сприймається доповідь?
  - Чи спираються основні моменти доповіді на факти?
  - Чи зрозумілі малюнки й ілюстрації, чи достатньо ілюструють вони цю тему?
  - Чи не використовуєте ви терміни та вирази, незрозумілі аудиторії?
  - Чи є завершення презентації таким, що запам'ятовується?
  - Чи задоволені Ви самі своєю доповіддю?
3. Запишіть репетицію свого виступу на відео й уважно перегляньте її, відзначаючи всі відхилення від теми й інші прояви негарздів. Пам'ятайте, що кращий спосіб боротьби з нервуванням – це впевненість у собі, що зростає з кожним новим виступом.
4. Якщо це можливо, проведіть декілька репетицій, використовуючи нові ідеї та способи подання матеріалу. Зупиніться на тому способі, який вам більше подобається.
5. Налаштуйтеся на той час, який Вам відведено для презентації.

Презентація

1. Абсолютне володіння темою, максимальне залучення уваги аудиторії та донесення до неї важливості вашого повідомлення.
2. З погляду професіонала проведення презентації можна вважати привілеєм, який вимагає високого ступеня відповідальності, зате надає додаткові можливості.
3. Спочатку створіть сприятливе враження. По можливості дивіться в очі слухачам. Будьте самим собою та розслабтеся.
4. Розповідаючи, будьте природні. Говоріть ствердним підвищеним тоном. Уповільнюйте мовлення, щоб виділити головні моменти, витримуйте паузи, щоб відокремити їх один від одного.
5. Відповідаючи на запитання, акцентуйте увагу на основних моментах Вашого дослідження, не відхиляйтеся від сутності питання.

Нарешті, щоб уникнути демонстрації нудних слайдів, потрібно ознайомитися з тим, **як не треба робити презентації**. Можна виділити три основні помилки, яких варто уникати при підготовці презентації.

Украй невдалим буде робити презентацію, не думаючи про поєднання тла та вмісту слайдів. Не можна підбирати для слайдів важкий для сприйняття фон і колір шрифту, що не контрастує з тлом. У протилежному випадку, презентація в режимі показу слайдів просто не сприймається оком, тому не доводиться говорити про підтримку виступу графічним матеріалом.

З іншого боку, не можна робити презентацію з диспропорціями в структурі слайдів. Наприклад, якщо аналітична частина містить у собі п'ять слайдів, практична частина презентації представлена одним слайдом зі скупим текстом, а висновок узагалі відсутній – така презентація не сприятиме позитивному ставленню до самої роботи.

Третій аспект, на який варто звернути увагу, пов'язаний із текстом на слайдах: не варто використовувати дрібний шрифт (він погано сприймається на слайдах); не рекомендується використання екзотичних і фігурних шрифтів; потрібно уникати слайдів, перевантажених текстом.

Пам'ятайте:

- Мультимедійна презентація не є самоціллю, а лише інструментом для покращення навчання.
- Важлива не лише сама презентація, але й ваше вміння її грамотно й захоплююче презентувати.
- Використовуйте мультимедійні презентації творчо, щоб зробити навчання динамічним, доступним та цікавим для вашої аудиторії.

Критерії оцінювання мультимедійної презентації

Зміст (60 балів):

- **Актуальність теми (10 балів):**

Чи тема презентації відповідає сучасним потребам та інтересам аудиторії?

Чи тема презентації є новою та оригінальною?

Чи тема презентації має практичне значення?

- **Повнота розкриття теми (20 балів):**

Чи всі аспекти теми розкриті повно та глибоко?

Чи немає в презентації суттєвих пропусків?

Чи чітко сформульовані основні ідеї та положення презентації?

- **Логічність та послідовність викладу (15 балів):**

Чи чітко структурована презентація?

Чи логічно пов'язані між собою окремі слайди та розділи презентації?

Чи легко аудиторії сприймати та розуміти інформацію, представлену в презентації?

- **Достовірність інформації (15 балів):**

Чи всі дані, представлені в презентації, є достовірними та актуальними?

Чи джерела інформації наведені коректно?

Чи є в презентації фактичні помилки?

Форма (20 балів):

- **Якість оформлення слайдів (10 балів):**

Чи слайди оформлені естетично та приємно для сприйняття?

Чи чітко читається текст на слайдах?

Чи вдало підібрані кольори та шрифти?

- **Використання мультимедійних елементів (10 балів):**

Чи доречно та ефективно використовуються в презентації мультимедійні елементи (зображення, відео, звукові ефекти тощо)?

Чи не перевантажують мультимедійні елементи слайди?

Чи покращують мультимедійні елементи сприйняття інформації?

Техніка проведення презентації (20 балів):

- **Володіння матеріалом (10 балів):**

Чи впевнено доповідач володіє матеріалом презентації?

Чи чітко та виразно доповідач висловлює свої думки?

Чи може доповідач відповісти на запитання аудиторії?

- **Комунікабельність (5 балів):**

Чи вміє доповідач налагодити контакт з аудиторією?

Чи цікаво та захоплююче доповідач викладає інформацію?

Чи дотримується доповідач етики спілкування?

- **Використання технічних засобів (5 балів):**

Чи вміє доповідач правильно використовувати технічні засоби (проектор, комп'ютер, мікрофон тощо)?

Чи не виникає технічних проблем під час презентації?

Чи доречно використовуються технічні засоби для покращення сприйняття інформації?

Загальне враження (10 балів):

- **Корисність презентації (5 балів):**

Чи допомогла презентація аудиторії краще зрозуміти тему?

Чи отримала аудиторія нову інформацію?

Чи зацікавила презентація аудиторію темою?

- **Оригінальність (5 балів):**

Чи є презентація унікальною та цікавою?

Чи демонструє презентація творчий підхід до викладу інформації?

Чи є в презентації власні думки та міркування доповідача?

Максимальна оцінка: 100 балів

План-конспект вправи для освітньо-корекційної роботи

Вправа для освітньо-корекційної роботи вчителя логопеда – це організована форма роботи, спрямована на корекцію мовних порушень у дітей.

Орієнтовна структура представлення вправи

Назва
Мовне порушення
Мета
Матеріали
Фото матеріалу
Хід роботи
Очікуваний результат

Критерії оцінювання плану-конспекту вправи для освітньо-корекційної роботи

90-100 балів: план-конспект відповідає всім вимогам, чітко структурований, змістовний, цікавий для дитини.

80-89 балів: план-конспект відповідає більшості вимог, але має деякі недоліки, наприклад, не всі методи та прийоми роботи відповідають віковим та індивідуальним особливостям дитини.

70-79 балів: план-конспект має суттєві недоліки, наприклад, нечітко сформульована мета та завдання, нераціонально використані методи та прийоми роботи.

60-69 балів: план-конспект не відповідає вимогам, потребує доопрацювання.

0-59 балів: план-конспект не відповідає вимогам, потребує значного доопрацювання.

Освітні технології, методи навчання і викладання

Освітні технології, методи навчання і викладання - це тісно пов'язані, але водночас різні поняття, які разом формують сучасний освітній процес.

Освітні технології - це система методів, прийомів, засобів та організаційних форм навчання, що використовуються для досягнення освітніх цілей. Вони включають в себе як традиційні методи, такі як лекції та семінари, так і сучасні, такі як онлайн-курси, віртуальні лабораторії та гейміфікація.

Методи навчання - це сукупність способів організації навчальної діяльності студентів, спрямованих на досягнення поставлених цілей.

Методи викладання - це способи педагогічного впливу на студентів, які використовуються викладача для реалізації методів навчання.

Всі ці компоненти - освітні технології, методи навчання і викладання - взаємопов'язані та доповнюють один одного. Використання сучасних освітніх технологій може допомогти викладачам використовувати більш ефективні методи навчання та викладання, що, в свою чергу, може призвести до кращого засвоєння знань та навичок студентами.

Використання різних освітніх технологій, методів навчання і викладання має низку цілей, зокрема: підвищення ефективності навчання, підвищення якості освіти, забезпечити доступність навчання, покращити роботу викладачів:

Освітні технології, методи навчання і викладання, які використовуються в під час занять:

Наочні методи:

– *Лекція з використанням мультимедійної презентації* (передача інформації за допомогою мультимедійної презентації, яка може включати текст, зображення, відеофрагменти, цифрові вправи та ігри).

– *Мнемонічні методи*, зокрема, інтелектуальні карти, визначення ключових слів або активне пригадування.

– *Конструювання*, зокрема, представлення інформації, таких як малюнок, схема чи таблиця, для кращого розуміння, аналізу та запам'ятовування матеріалу.

– *Моделювання*, зокрема, створення моделей або ланцюжків, які ілюструють концепції/явища для кращого їх усвідомлення тощо.

Словесні методи:

– *Обговорення*, зокрема, аналіз та обговорення конкретного питання чи проблеми з метою досягнення глибшого розуміння теми або окремого питання.

– *Інтелектуальні розминки*, зокрема, проведення різноманітних завдань та активностей, спрямованих на розвиток когнітивних здібностей, комунікативних навичок.

– *Пояснення*, зокрема, активна участь викладача (здобувача у разі, якщо відбувається навчання одне одного) у поясненні матеріалу, викладанні ключових понять, ілюстрації прикладів та докладного роз'яснення складних або незрозумілих аспектів навчального матеріалу.

– *Цікаві аналогії*, які допомагають краще зрозуміти складні теми, розвинути критичне мислення, творчі здібності та комунікативні навички.

– *Словесні методи для створення ситуацій емоційного переживання*, зокрема:

➤ *дебати* (почерговий виступ двох команд з протилежними точками зору щодо певної теми);

➤ *дискусія* (обговорення питань та висловлення власних думок щодо певної теми чи проблеми, аргументація своєї точки зору, наведення прикладів),

➤ *метод "Мікрофон"* (почерговий виступ з короткими висловлюваннями, думками або відповідями на запитання);

➤ *метод "Акваріуму"*, що передбачає використання принципу "акваріуму", де одна група студентів (зазвичай 4-6 осіб) сидить у колі, як у "рибках", і веде дискусію, тоді як інші студенти

спостерігають за ними (різновиди: "Акваріум з опонентом", "Письмовий акваріум", "Відео-акваріум" тощо),

➤ метод "Незакінчені речення" (надання студентам списку речень або фраз, які потрібно закінчити);

➤ метод мозковий штурм (генерування максимальної кількості ідей щодо певної проблеми чи завдання) (різновиди: "Шість капелюхів мислення", "Метод фокальних об'єктів"),

➤ метод "навчаючи – вчуся" (активна участь студентів у процесі навчання через різні форми діяльності: презентації, роз'яснення, наставництво, групова робота тощо);

➤ Case-study (розбір конкретних ситуацій для аналізу та пошуку шляхів розв'язання проблеми тощо).

Практичні методи:

– *Робота в групах* (спільне опрацювання завдань чи розробка плану проекту, що сприяє колективному навчанню та обміну думками).

– *Гейміфікація* (використання принципів та елементів ігор для підвищення мотивації, залученості та продуктивності в неігровому контексті).

– *Метод вправ* (повторення певних дій з метою формування навичок, закріплення знань та розвитку необхідних якостей).

– *Метод індивідуальних навчальних проєктів* (самостійна робота над дослідницьким, творчим або практичним проєктом, що відповідає їхнім інтересам та можливостям) тощо.

